

A KÖR-PROGRAM EX POST ÉRTÉKELÉSE

Hatástanulmány

Készült
az OFA megbízásából
az MTA Regionális Kutatások Központja
Dunántúli Tudományos Intézetében

2009-ben

Témavezetők: *dr. Mezei Cecília–dr. Kovács Dezső*

A kutatásban közreműködtek:

Balcsók István, tudományos munkatárs, PhD
Dombi Péter, matematikus, informatikus
Finta István, tudományos munkatárs, PhD
Fonyódi Valéria, kartográfus
G. Fekete Éva, egyetemi docens, kandidátus
Kerner-Hegyí Judit, PhD-hallgató
Kovács Teréz, tudományos tanácsadó, az MTA doktora
Nagyné Demeter Dóra, tudományos segédmunkatárs
Pálné Kovács Ilona, intézetigazgató, az MTA doktora
Póla Péter, tudományos munkatárs, PhD
Somlyódy Péter Edit, tudományos főmunkatárs, PhD
Suvák Andrea, tudományos segédmunkatárs
Varjú Viktor, tudományos segédmunkatárs
Zsibók Zsuzsanna, tudományos segédmunkatárs

A kutatás célja

Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány megbízása a *Munkanélküliek társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja a nagyközségek, kistelepülések elhanyagolt, leromlott részeinek, közterületeinek, közösségi tereinek revitalizációjával* (KÖR) c., 2004-ben és 2005-ben meghirdetett OFA-program hatástanulmányának elkészítésére szolt.

A *KÖR-program* meghirdetését indokolta, hogy a pályázati források palettáján nem volt olyan program, amely összekapcsolta volna a munkanélküliek társadalmi, munkaerő-piaci reintegrációját a kistelepülések közösségi tereinek, elhanyagolt településrészeinek revitalizációs tevékenységével, egyszerre segítve e két fontos terület gondjain. E hiányt pótolta a 3000 fő alatti kistelepüléseken a revitalizációt és a munkanélküliek foglalkoztatását összekapcsoló KÖR-program.

AZ OFA az e program keretében a 2004. és 2005. években támogatott projektek hatásainak, eredményeinek átfogó vizsgálatát, elemzését várta, ezen belül hangsúlyos kérdések voltak, hogy

- a támogatott projektekben mennyire valósult meg kistelepülések fejlesztési és foglalkoztatási célkitűzéseinek összehangolása,
- a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott kistelepüléseken eredményesen működtethető-e a revitalizáció és a munkaerő-piaci rehabilitáció összekapcsolása,
- a támogatott projektek mennyire valósították meg a pályázati célkitűzéseket, milyen hatással voltak a kistelepülésre, a projektbe bevontakra, milyen egyéb változásokat segítettek elő,
- milyen tipikus és milyen egyedi, a helyi sajátosságokra építő projekteket valósítottak meg a támogatott szervezetek.

A *kutatásunk célja* – ennek megfelelően – a KÖR-program és a nyertes projektek utólagos értékelése révén konkrét javaslatok megfogalmazása a revitalizáció és a munkahelyteremtés jövőbeli összekapcsolására, a program továbbvitelére, valamint a szabályozási környezet megváltoztatására vonatkozóan.

A kutatási feladatok

A kutatás során értékeltük a teljes KÖR-programot, viszonyítási alap hiányában (hasonló OFA-program) a tendenciák elemzésével, illetve a rendelkezésre álló és az elkészíthető statisztikák

segítségével. A benyújtott és a sikeres pályázatok összevetésén túl a 32 nyertes pályázat különböző szempontú szakértői (részben szubjektív) értékelését végeztük el (településfejlesztési hatás, munkahelyteremtő hatás, gazdaságfejlesztési hatás, partnerségépítés, innovativitás stb.).

A szakértői csapat az MTA Regionális Kutatások Központjának munkatársai, egy külső szakértő, valamint egy, az RKK utánpótlásnevelési programjába bevont PhD-hallgató alkotta. A kutatást az MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézete koordinálta, a két témavezető is a DTI tudományos munkatársa.

A kutatási módszertan

A kutatási feladatok megoldásához a hipotézis-elemzés, a dokumentumelemzés, a mélyinterjúzás valamint a telefonos, e-mailes lekérdezés, az esettanulmány-készítés illetve az indikátor-készítés és számítás módszerét használtuk.

A KÖR-program értékeléséhez a benyújtott pályázatokról készített OFA-jelentések, illetve a program előrehaladási és zárójelentései mellett, a nyertes pályázatok pályázati dossziéit, valamint a saját lekérdezések, utóellenőrzések anyagait használtuk fel.

A 32 nyertes pályázatot két nagy csoportra osztottuk. 13 pályázónál (ezzel együtt 15 projektnél) kollégáink helyszíni szemlét, utókövetést végeztek és mélyinterjút készítettek a helyi szereplőkkel (polgármesterek, projekt menedzserek, kedvezményezettek egyéb képviselői). A minta kialakításánál több dimenzió (kistérség, település méret, együttműködések, pályázó szervezetek, sikeresség, projektnagyság, revitalizáció típusa) együttes figyelembe vételére törekedtünk. Ezen kívül a többi projekt esetében is megvizsgáltuk a kezdeményezések utóéletét a projektmenedzserek, projektgazdák és/vagy az egyéb érintettek telefonos, e-mailes lekérdezése révén. Valamennyi projektről az értékelést támogató adatlap, illetve esettanulmány vagy interjúvázlat készült.

Eredmények

A kutatás a program továbbvitelére, az értékelés menetére és a jogszabályi környezetre vonatkozó javaslatok megfogalmazásával zárult.